

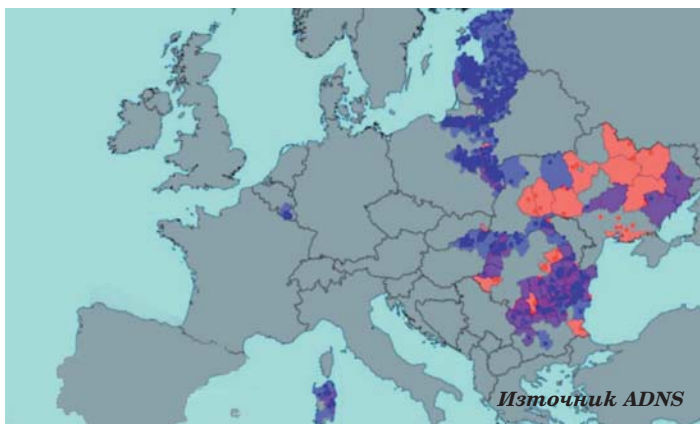
Епизоотична обстановка, мерки за биосигурност

Д-р Александра Митева - началник-отдел
„Здравеопазване на животните“, БАБХ

Информация актуална към 15.08.2019:

1. Регистрирани са 31 огнища на АЧС в 11 административни области на България (общо от 28 региона). Общо в 6 индустриални и 3 семейни ферми бяха потвърдени като положителни за АЧС. Над 129 000 засегнати свине в огнищата на АЧС. 2. Регистрирани са 36 случая при диви свине на АЧС в 16 административни области на България.

Сериозна е епизоотичната обстановка, предзвучана от африканската чума по свинете в Европейския съюз. Десет държави от ЕС са засегнати от заболяването и от началото на 2019 г. са обявени 628 огнища при домашни свине и 3629 случая при диви свине (таблиците).

Зона, засегната от АЧС при домашни и диви свине

Зона, засегната от АЧС при домашни свине

Зона, засегната от АЧС при диви свине

Държава	домашни свине		диви свине	
	огнища, бр.	засегнати свине, бр.	случай, бр.	засегнати свине, бр.
Белгия			478	478
Естония			55	55
Полша	30	29 998	1434	1473
България	30	129 268	27	45
Латвия	1	53	195	232
Литва	12	169	320	505
Румъния	553	46 301	334	346
Унгария			786	1306
Словакия	2	5		
Италия	Ендемична на о. Сардиния			
Общо	628	205 794	3629	4440

Пикът на заболяването е през летните месеци - юли и август. 87% от огнищата при домашни свине (545) са регистрирани през юли.

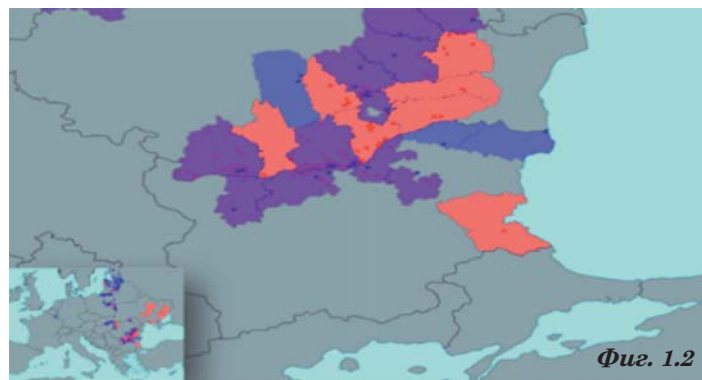
Разпространение на огнищата в страните на ЕС

и България е представено на картите (Фиг. 1.1, фиг. 1.2, фиг. 1.3).

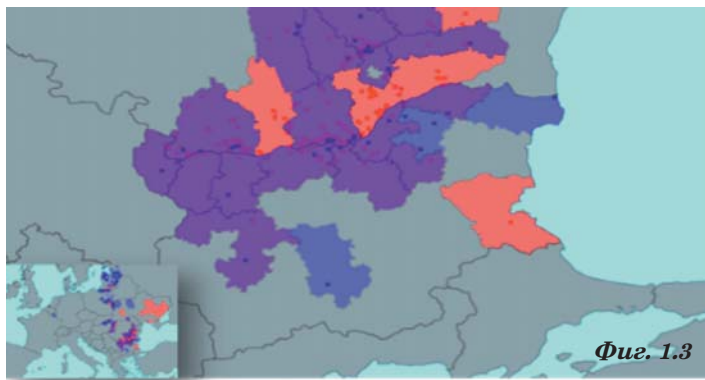
Фиг. 1.1

Държава	домашни свине		диви свине	
	огнища, бр.	засегнати свине, бр.	случай, бр.	засегнати свине, бр.
Белгия				
Естония			3	3
Полша	7	1928	47	65
България	8	31		
Латвия	1	52	16	16
Литва	3	10	19	21
Румъния	116	913		
Унгария			1	1
Словакия				
Общо	628	2934	86	106

Фиг. 1.2

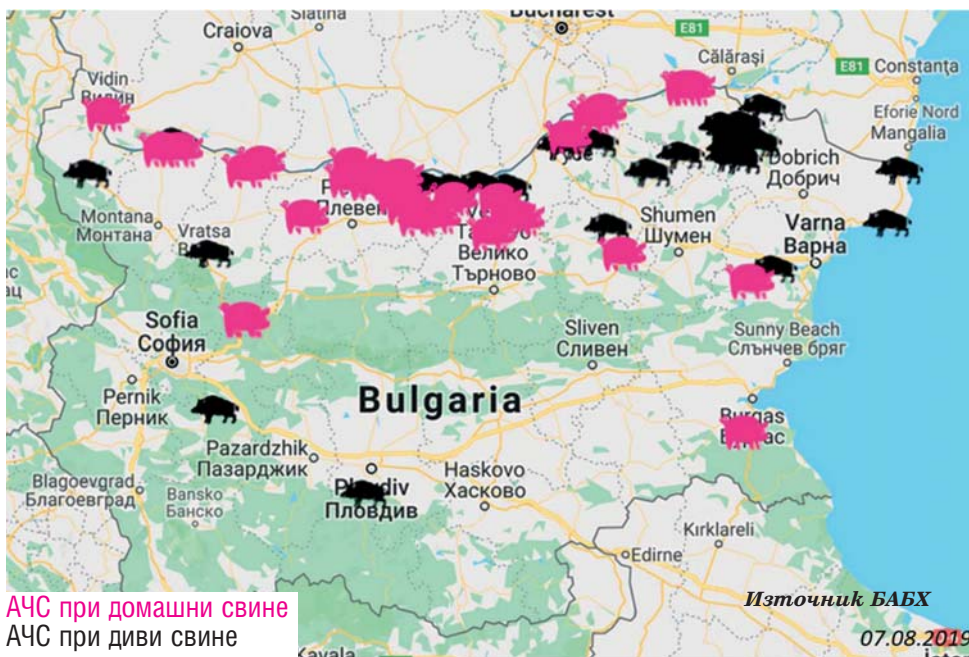
Държава	домашни свине		диви свине	
	огнища, бр.	засегнати свине, бр.	случай, бр.	засегнати свине, бр.
Белгия	0	0	2	2
Естония	0	0	3	3
Полша	13	5782	90	122
България	16	17 680	7	9
Латвия	1	52	27	27
Литва	6	77	38	40
Румъния	302	2424	19	23
Унгария	0	0	30	33
Словакия	0	0	0	0
Общо	338	26 015	216	259

Фиг. 1.3

Държава	01.07.2019-02.08.2019		01.07.2019-02.08.2019	
	ДОМАШНИ СВИНЕ		ДИВИ СВИНЕ	
	огнища, бр.	засегнати свине, бр.	случаи, бр.	засегнати свине, бр.
Белгия	0	0	2	2
Естония	0	0	5	5
Полша	23	19 596	147	203
България	30	129 268	27	45
Латвия	1	52	43	43
Литва	8	164	49	51
Румъния	481	43 888	38	81
Унгария	0	0	44	53
Словакия	2	5	0	0
Общо	545	192 973	355	483

Картите показват разпространението на заболяването на територията на страната в рамките на месец.

АЧС при домашни свине
АЧС при диви свине

● Шест индустриални ферми с над 129 000 свине са засегнати. Заболяването в индустриалните ферми е констатирано в рамките на засилен лабораторен самоконтрол, който фермите изпълняват, на база наложените мерки за превенция и ранна диагностика на заболяването.

В личните стопанства тип „заден двор“, в които АЧС е открито, се наблюдава заболяемост и скоростна смъртност на свинете. Немалко са и „задните дворове“, в които АЧС е открито при извършване на лабораторен надзор в 10-километровите надзорни зони. При два от случаите се потвърди АЧС в намерени изхвърлени трупове на домашни свине, което говори за укриване на заболяемост и смъртност от страна на собствениците.

● Над 590 свине са принудително евтаназирани при ликвидиране на огнищата в „задни дворове“ и над 129 000 свине в индустриални ферми.

Нерегламентирано отглеждане, движение и търговия на свине без произход, хранене с кухненски отпадъци и липсата на мерки за биосигурност са основните фактори за навлизане и разпространение на АЧС в личните стопанства тип „заден двор“ в Плевенска област, показаха епизоотичните проучвания.

● 27 случая при диви свине в 12 области на страната - Силистра (7), Добрич (6), Плевен (2), Варна (1), Враца (1), Русе (3), Търговище (1) и Монтана (1), Велико Търново (1 с 6 свине), Разград (1 с 6 свине), Видин (1), Пловдив (1) и София област (ДАС „Искър“) (1). 98 % от случаите са при намерени умрели диви свине.

Мерките за контрол на заболяването, които БАБХ изпълнява за борба с АЧС, са съгласно разписаните разпоредби на европейското и националното законодателството (Директива 2002/60/ЕС, Национален контингентен план за борба с АЧС, Решение на Комисията (ЕС) 2014/709 с неговите изменения, Стратегията на ЕС за африканската чума по свинете).

Мерките са ликвидиране на огнища и превенция за предотвратяване на разпространението на заболяването. Това са мерки, които са доказани като най-успешни в борбата с АЧС.

Мерките са ликвидиране на огнища и превенция за предотвратяване на разпространението на заболяването. Това са мерки, които са доказани като най-успешни в борбата с АЧС.

При констатиране на огнища при домашни свине е необходимо:

1. Принудително умъртвяване по хуманен начин и обезвреждане на всички засегнати и контактни домашни свине в огнището, включително и на домашни свине, отглеждани в животновъдни обекти за лични нужди (тип „заден двор“) и обекти, нерегистрирани съгласно Закона за ветеринарномедицинската дейност в рам-

Фиг. 2. Огнища на заболяването АЧС в България

От началото на юли 2019 г. огнища на заболяването АЧС са регистрирани на територията на страната, както следва:

● 30 огнища при домашни свине в 10 области на страната: Плевен (11 огнища), Бургас (1), Враца (2), Русе (6), Търговище (1), Велико Търново (3), Видин (1), Силистра (2) и Монтана (2), София област (1).

ките на предпазна зона около огнището.

2. Унищожаване на трупове на животните и контаминирания материал по начин, недопускащ разпространяване на болестта, съгласно изискванията, посочени в Регламент (ЕО) № 1069/2009.

3. Вземат се лабораторни проби от умъртвени свине, както и добито от заклани свине месо, с оглед анализ на разпространението на вируса сред популацията животни.

4. Почистване и дезинфекция на заразените и контактни обекти.

5. Създаване на ограничителни зони, както следва:

5.1. три (3) км предпазна зона:

- забрана за движение на свине в/от/към зоната;

- забрана за пазари и изложби в засегнатите области;

5.2. десет (10) км надзорна зона:

- клинични прегледи и вземане на проби за лабораторен контрол;

- контрол на движение на домашни свине - допуска се само от индустриални и фамилни ферми, намиращи се извън 3- и 10-километровите зони и при спазване на схема за клиничен и лабораторен надзор.

Стратегическият подход за контрол на африканската чума по свинете, който се изпълнява в България, е подходът на Европейския съюз и има за цел да предотврати разпространението на болестта и да изкорени болестта в засегнатите територии. Наложен като най-успешен, този стратегическият подход се изпълнява както от страните от ЕС, засегнати от болестта, така и от страните от ЕС, свободни от болестта, но под риск от навлизане на АЧС. България въвежда тези мерки от 2017 г., когато вирусът на АЧС навлиза на територията на Румъния.

Този стратегически подход е разработен и актуализиран, като са взети предвид най-новите констатации от Европейския орган по безопасност на храните и натрупаният опит за борба със заболяването в световен мащаб.

Борба с АЧС включва прилагане на стриктни мерки за превенция. Превенцията в момента е най-важна с оглед овладяване на ситуацията.

Най-рискови за АЧС са популация домашни свине в личните стопанства, в които не се прилагат мерки за биосигурност и популацията дивни свине, особено в територии, където има огнища на АЧС и вече открити положителни случаи при дивни свине. В създалата се епизоотична ситуация всеки загнен двор с домашни прасета се намира под реална заплаха за навлизане на АЧС. Рискът се увеличава особено, ако свинете се отглеждат на открито (с достъп до дивни свине) и ако стопаните са ловци. АЧС е заболяване с потенциал на бързо разпространение, вирусът е изключително устойчив в околната среда и основните фактори за разпространението му са заразени свине, замърсено свин-

ско месо и продукти, транспортни средства, оборудване и други.

Драстично намаляване на популацията на дивните свине е основна мярка в стратегията за борба със заболяването и настоящите мерки са насочени в тази посока.

Спазването на правилата за биосигурност при отглеждане на домашни свине или ловуване е основна отговорност на стопанина и ловеца. Човекът със своето поведение е ключов фактор в разпространението на АЧС. Изхвърлянето на всякакви отпадъци, карангии и оставяне на трупове води до замърсяване на околната среда и местообитанията на дивата свиня, разпространение и предаване на вируса от домашни към дивни свине. Всички случаи на болни и умрели свине трябва да бъдат докладвани незабавно. Отпадъци от свинско месо и продукти, както и опаковки от тях, не трябва да се изхвърлят на нерегламентирани места и сред природата. Части от трупове, включително трупове на отстреляни дивни свине, не трябва да бъдат оставяни сред природата, а да се загробват и местата да се дезинфекцират.

Няма лечение, няма ваксина за АЧС и превенцията изисква отговорност, стриктност в прилагане на правилата за биосигурност и последователност на мерките от страна на обществото. По тази причина и е призивът хората да започнат да колят спешно свинете, отглеждани в задните си дворове, като месото трябва да премине термична обработка, за да се предотврати възможността АЧС да умъртви животните.

